

**ОБЗОР НА ОСНОВНИТЕ ПРОМЕНИ В
ДАНЪЧНИТЕ ЗАКОНИ, С КОИТО ДАНЪЧНО
ЗАДЪЛЖЕНИТЕ ЛИЦА ТРЯБВА ДА СЕ
СЪОБРАЗЯВАТ ОТ НАЧАЛОТО НА 2016 ГОДИНА**

Христо Досев

*Дипломиран експерт-счетоводител, регистриран одитор
Управляващ съдружник в „Досеви – консултации и
одит” ООД – Габрово*

Ключови думи:	Резюме
<p><i>Ново данъчно законодателство</i></p> <p><i>Закон за корпоративното подоходно облагане</i></p> <p><i>Закон за данъците върху доходите на физическите лица</i></p> <p><i>Закон за местните данъци и такси</i></p> <p><i>Закон за НАП</i></p> <p><i>Закон за ограничаване на плащанията в брой</i></p>	<p><i>В предишния брой на списание „ИДЕС” авторът изложи основните промени в два косвени данъчни закона – Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС) и Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС), както и тези в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК). В настоящия материал ще продължим да разглеждаме промените в новото данъчно законодателство, приложимо считано от 01.01.2016 година. Предмет на настоящата статия ще бъдат измененията в Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), Закон за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ), Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ), Закона за НАП както и Закона за ограничаване на плащанията в брой.</i></p>

Промени в данъчните закони, засягащи предприятията

Закон за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО)

В ДВ, брой 95 от 08.12.2015 година е обнародван Закона за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане, с който се внасят редица промени в приложимото данъчно законодателство, считано от 01.01.2016 година. Част от засегнатите от промените данъчни норми са тези, свързани с данъчното третиране при разпределянето на дивиденди, отчитани от получателя им по метода на собствения капитал, както и данъчното третиране на приходите, отчетени в резултат на разпределение на дивиденди.

По силата на чл. 27, ал. 1 от ЗКПО счетоводно отчетените от данъчно задължените лица приходи от дивиденди, в качеството им на съдружници (акционери) в други местни юридически лица и в чуждестранни лица, които са местни лица за данъчни цели на държава членка на Европейския съюз или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, не се признават за данъчни цели, т.е. отчитащото се предприятие при определяне на своя данъчен финансов резултат следва със съответните суми да намали счетоводния си финансов резултат. Естествено правилното прилагане

на материалния данъчен закон изисква да се съобразим, че въпросната данъчна постоянна разлика в посока на намаление на данъчния финансов резултат не се прилага при следните два случая:

- ✓ при счетоводно отчетени приходи от дивиденди, разпределени от лицензирани дружества със специална инвестиционна цел по Закона за дружествата със специална инвестиционна цел; и
- ✓ при установено скрито разпределение на печалба, което по силата на § 1, т. 4, буква „В” от Допълнителните разпоредби на ЗКПО е приравнено на дивидент.

В същото време обаче трябва да подчертаем, че по силата на § 1, т. 4 от ДР на ЗКПО, с изключение на случаите при скритото разпределение на печалбата, не се считат за дивидент за целите на облагането с корпоративен данък онези конкретни фактически обстоятелства, при които предприятието, което начислява (разпределя) сумите и спазвайки приложимото счетоводно законодателство, е отчело съответните суми като текущ счетоводен разход – т.е. със съответните суми е намалило своя счетоводен финансов резултат – печалба или загуба. Поради тази причина подобни отчисления, които по реда на счетоводното законодателство следва да се отчетат от платеща като разход и доколкото този разход е признат за данъчни цели, то при получателя тези суми, отчетени като приход, следва да се признават за данъчни цели и да съставляват елемент от данъчния финансов резултат на предприятието получател. Т.е. следва при подобна хипотеза счетоводно отчетеният приход да не формира данъчна постоянна разлика. В тази връзка в ЗКПО е направена редакция и е добавена нова т. 3 към алинея 2 на чл. 27, която регламентира, че не се формира данъчна постоянна разлика (т.е. ще е налице признаване за данъчни цели на счетоводно отчетения приход) за онези начислени приходи в резултат на разпределение на суми, доколкото същите тези суми са признати за данъчни цели разходи (и/или водят до намаление на данъчния финансов резултат) на предприятието, което разпределя сумите без оглед на това как последното е отчело тези суми в своето счетоводство. По този начин, ако при платеща съответните подлежащи на разпределение суми се признават за данъчен разход (без оглед на счетоводното им отчитане), то на база новия чл. 27, ал. 2, т. 3 от ЗКПО същите суми, отчетени като счетоводен приход при получателя им, ще бъдат признати за данъчни цели и върху тях дружеството ще дължи корпоративен данък с данъчна ставка от 10 на сто.

По аналогия в нормативния текст на чл. 47а, ал. 4 е създадена нова т. 4, която следва да регламентира подобното данъчно третиране при разпределението на дивидент от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал. По начало чл. 47а, ал. 1 изисква при определяне на данъчния финансов резултат на инвеститорите (предприятия, които са акционери или съдружници в местни юридически лица или в чуждестранни лица, които са местни лица за данъчни цели на държава членка на Европейския съюз или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство), които счетоводно са отчели подлежащите на получаване суми (дивиденди) по метода на собствения капитал, без да са отчетени счетоводни приходи, със съответните

суми да се намали счетоводно отчетения финансов резултат (в текущата година, ако предприятието е финансова институция, или в годината на отписване на инвестицията – в останалите случаи). По силата на новата т. 4 към чл. 47а, ал. 4 подобно намаление на данъчния финансов резултат няма да се прилага при инвеститора, когато дивидентите в резултат на разпределени суми представляват данъчно признат разход при разпределящото лице, без оглед на това какво е счетоводното отчитане при това разпределящо лице.

Важна подробност, която отстранява пропуск в законодателството, е свързана с промяната на чл. 160 от закона. До момента тя регламентираше единствено крайния срок на внасяне на дължимия корпоративен данък при прекратяване на предприятията, а именно в 30-дневен срок от датата на вписване на прекратяването в Търговския регистър. Считано от 01.01.2016 година 30-дневният срок ще важи и по отношение на подаването на данъчна декларация, с която се декларира дължимия корпоративен данък към датата на вписване на прекратяването в Търговския регистър.

По отношение на преотстъпването на допълнително установен корпоративен данък по реда на чл. 171, ал. 1 от закона трябва да кажем, че считано от новата 2016 година подобно преотстъпване за съответната минала година по отношение на данъчното облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие, ще се прилага, без да се определя началният срок, в който данъчно задълженото лице следва да изпълни всички изисквания, предвидени в ЗКПО за съответното преотстъпване на корпоративния данък. В този смисъл е направена и редакционна поправка на чл. 172, ал. 3 от закона, чийто променен текст идва да ни каже, че правото на преотстъпване се преустановява и в случаите, в които не са изпълнени всички условия на тази глава за прилагане на данъчно облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие единствено за преотстъпването по чл. 184 (данъчно облекчение за извършване на производствена дейност в общини с безработица, по-висока от средната за страната) във връзка с чл. 189 (данъчно облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие), а не за преотстъпването на данъка въобще по реда на глава двадесет и втора, какъвто бе текстът на закона, действал до 31.12.2015 година.

В закона е добавено, че когато неизпълнението на условията за прилагане на данъчно облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие, възникне през периода за извършване на съответната първоначална инвестиция, преотстъпеният корпоративен данък по това облекчение се дължи по общия ред на закона за годината, за която е възникнал.

Кръгът на данъчно задължените лица, които няма да могат да ползват данъчни облекчения, представляващи държавна помощ за регионално развитие, е разширен, като в него вече ще се включват и предприятията, извършващи дейности в отраслите транспорт, енергетика, включително и при първично производство, преработка и предлагане на пазара (а не само за производство, както бе преди) на селскостопански продукти, посочени в приложение № 1 на Договора за функционирането на Европейския съюз за съответната дейност.

Като цяло в ЗКПО са въведени значителни промени, свързани с данъчно облекчение за извършване на производствена дейност в общини с безработица,

по-висока от средната за страната по реда на чл. 184, и тези, свързани с данъчно облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие по реда на чл. 189 от закона. Така например по отношение на данъчно облекчение за извършване на производствена дейност в общини с безработица, по-висока от средната за страната, законодателят е въвел поотделно изисквания както за:

- ✓ извършване на производствена дейност – в случаите на минимална помощ; така и за
- ✓ извършване на производствена дейност в изпълнение на проект за първоначална инвестиция – в случаите на държавна помощ за регионално развитие.

По подобен начин в чл. 185 от ЗКПО законодателят диференцирано е определил специфичните случаи на преотстъпване, както следва:

- ✓ Когато в резултат на увеличената трудова заетост общината отпадне от обхвата на общините по чл. 183, лицето, придобило право на преотстъпване на корпоративен данък по чл. 184 във връзка с чл. 188, запазва това право през следващите 5 последователни години, считано от годината, през която районът отпадне от списъка, при спазване на останалите условия за преотстъпване; и
- ✓ Лицето, придобило право на преотстъпване на корпоративен данък по чл. 184 във връзка с чл. 189, запазва това право за проекта за първоначална инвестиция за данъчните периоди, посочени в заповедта по чл. 189, т. 1, буква „б“ на Българската агенция за инвестиции, но не по-късно от 2020 година.

Съществени промени търпят нормативните текстове на чл. 189 от закона, определящ условията за получаване на данъчно облекчение под формата на държавна помощ за регионално развитие. Във връзка с премахване на автоматичния характер на схемата за държавна помощ, считано от 01.01.2016 година, се въвеждат четири групи условия, които следва да се спазват от всяко данъчно задължено лице, което би искало да прилага данъчното облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие. В този смисъл новият текст на нормата на чл. 189 от ЗКПО е конституиран така, че отчита тези четири групи условия, а именно:

- I. общите условия за ползване на помощта;
- II. условията, които оказват влияние върху размера и интензитета на помощта;
- III. условия, свързани с приемливите разходи, първоначалната инвестиция и активите, които са част от нея; както и
- IV. допълнителни условия в случаите, когато първоначалната инвестиция е част от голям инвестиционен проект или от единен инвестиционен проект.

I. Новите изисквания, които са включени в общите условия, са:

- ❖ въвежда се формуляр за кандидатстване за помощ по образец, който данъчно задълженото лице следва да подаде най-късно преди започване изпълнението на проекта за първоначална инвестиция до изпълнителния директор на Българската агенция за инвестиции;
- ❖ за да може да ползва данъчното облекчение, данъчно задълженото лице следва да е получило разрешение от Българската агенция за инвестиции чрез заповед¹; със заповедта се потвърждава, че помощта има необходимия стимулиращ ефект и изрично се вписва максимален размер, интензитет и срок на помощта.

II. Новите изисквания, включени в условията, които оказват влияние върху размера и интензитета на помощта, са:

- ❖ размерът на определената в заповедта помощ не може да се надвишава независимо от спазване на интензитета на помощта;
- ❖ намаляването на размера на приемливите разходи за съответната първоначална инвестиция в хода на изпълнение на инвестицията не може да доведе до надвишаване на вече определения в заповедта интензитет;
- ❖ за да бъде одобрен проект за първоначална инвестиция на големи предприятия, размерът на помощта е необходимо да съответства на нетните допълнителни разходи за реализиране на първоначалната инвестиция в съответната община в сравнение със съпоставителния сценарий без помощ.

III. Новите изисквания, които са включени в условията, които са свързани с приемливите разходи, първоначалната инвестиция и активите, които са част от нея, са:

- ❖ променя се срокът за изпълнение на първоначалната инвестиция, като същата е необходимо да бъде извършена в срок до 4 календарни години, в т.ч. годината на получаване на заповедта;
- ❖ променя се изискването, което предвижда за определена първоначална инвестиция необходимост приемливите разходи да надвишават с поне 200 на сто не данъчната, а балансовата стойност на активите, които се използват повторно към 31 декември на годината преди започването на изпълнението на първоначалната инвестиция;
- ❖ стойността на приемливите разходи за активи, включени в първоначална инвестиция, свързана със съществена промяна в общия производствен процес, трябва да превишава сумата на счетоводните разходи за амортизации на активите, свързани с дейностите, които ще бъдат модернизирани, за предходните три отчетни периода.

¹ Редът за издаване на заповедта се определя с наредба на министъра на финансите и министъра на икономиката.

За целите на последните две условия се препраща към стойностите, които са определени съгласно приложимото счетоводно законодателство.

IV. Новите изисквания, които са включени в допълнителните условия в случаите, когато първоначалната инвестиция е част от голям инвестиционен проект или от единен инвестиционен проект, са:

- ❖ предвидена е промяна, съгласно която за случаите на голям инвестиционен проект, за който е необходимо положително решение от ЕК, общата стойност на помощта, над която е необходимо такова решение, да се определя на равнище група;
- ❖ новите насоки изискват въвеждане на понятието единен инвестиционен проект, като във връзка с такъв проект се въвежда ограничение, съгласно което, когато помощ се предоставя на данъчно задължено лице за инвестиция, считана за част от единен инвестиционен проект, помощта трябва да бъде намалена за приемливите разходи, надвишаващи 50 милиона евро.

По отношение на преотстъпването на дължимите авансови вноски за корпоративния данък новата ал. 2 на чл. 91 регламентира, че за годината, в която е получена заповед по чл. 189, т. 1, буква „б“, преотстъпването на съответната част от определените авансови вноски се извършва от месеца/тримесечието, следващо месеца на издаване на заповедта.

Изпълнението на Решението на Европейската комисия за държавна помощ за регионално развитие по чл. 189 се осигурява от Българската агенция за инвестиции, Националната агенция за приходите и Министерството на финансите съобразно компетентността им, включително:

- ✓ от Българската агенция за инвестиции – по отношение потвърждаване на условията и издаване на заповедта по чл. 189, т. 1, буква „б“;
- ✓ от Националната агенция за приходите – по отношение на контрола, докладването и прозрачността на схемата;
- ✓ от Министерството на финансите – по отношение на управлението на схемата и уведомяване на Европейската комисия за всички планове за изменение на схемата по реда на Закона за държавните помощи.

За правилното прилагане на закона в частта му за данъчното облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие, са направени редица изменения в легалните дефиниции на понятията като: „първоначална инвестиция“; „дата на предоставяне на помощта“ (за целите на чл. 188, 189 и 189б). Изменена е и дефиницията на понятието „юрисдикции с преференциален данъчен режим“. Също така са създадени нови понятия, както следва: „големи предприятия“; „започване на изпълнението“; „стоманодобив“; „производство на синтетични влакна“; „равнище група“; „единен инвестиционен проект“; „транспорт“; „летища“ и „производствен обект“.

Внимание! С Преходните и заключителни разпоредби на ЗКПО се урежда следното:

- Данъчното облекчение по чл. 184, представляващо държавна помощ за регионално развитие, може да се прилага за проекти за първоначална инвестиция, които са започнали след влизането в сила на схемата за държавна помощ и след подаването на формуляр за кандидатстване за помощ, но преди 1 януари 2021 година.
- Данъчното облекчение по чл. 184, за което министърът на финансите е уведомил Европейската комисия по реда на чл. 8 от Закона за държавните помощи, представляващо държавна помощ за регионално развитие, влиза в сила след постановяване на положително решение от Европейската комисия относно съответствието му с Насоките за регионалната помощ за периода 2014 – 2020 година. Корпоративният данък за 2015 г. се преотстъпва, в случай че е подаден формуляр за кандидатстване в срок от 1 януари 2016 година до 29 февруари 2016 година, налице е одобрение от страна на Българската агенция за инвестиции до 31 март 2016 година и са изпълнени всички условия на този закон за прилагане на данъчното облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие, като за целите на чл. 184, т. 1, буква „б“ се прилага списъкът на общините с равнище на безработица с или над 25 на сто по-високо от средното за страната за 2014 година. Преотстъпване на авансови вноски за 2015 година не се допуска. След постановяване на положително решение от Европейската комисия министърът на финансите не следва да изготвя индивидуални уведомления за данъчно задължените лица, прилагащи чл. 184, с изключение на тези, извършващи големи инвестиционни проекти по чл. 189.
- Правото на преотстъпване на данък съгласно чл. 184 във връзка с чл. 189 се прилага до 31 декември 2020 година, в т.ч. за корпоративния данък за 2020 година.

Закон за местните данъци и такси (ЗМДТ)

С §18 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане, обнародван в ДВ, брой 95 от 08.12.2015 година, се правят допълнения и изменения в Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ). По реда на чл. 24, ал. 1, т. 18 и т. 19 от ЗМДТ се освобождават от данък върху недвижимите имоти за определен период от време сградите, въведени в експлоатация преди 01.01.2005 г. (респективно преди 01.01.1990 година) и получили сертификати с клас на енергопотребление „В”/„С” (респективно сертификати с клас на енергопотребление „С”/„D”). С новосъздадената ал. 7 към чл. 24 това освобождаване от данък върху недвижимите имоти не се прилага в случаите, в които сградата е получила сертификат с клас на енергопотребление в резултат на предприети мерки за енергийна ефективност, финансирани с публични средства.

По отношение на сроковете за плащане на данъка върху недвижимите имоти в ЗМДТ е направена промяна, според която определените в чл. 28, ал. 1 срокове – до 30 юни и до 31 октомври на годината, ще се прилагат единствено до вече придобитите през минали години недвижими имоти, както и до новопридобитите недвижими имоти преди изтичането на тези срокове. В случай че недвижимите имоти са придобити след 31 октомври на текущата година, данъкът върху недвижимите имоти следва да се заплаща от данъчно задълженото лице в двумесечен срок от датата на придобиването на имота.

Съгласно промените в ЗДМД, влизащи в сила считано от 01.01.2016 година, освобождаването от плащане на данък върху превозните средства по реда на чл. 58, ал. 1 от закона вече ще се прилага и до превозните средства на Държавната агенция „Технически операции“ за изпълнение на дейностите, определени със закон.

От 2014 година не се събира такса за битови отпадъци за услугите, предоставени на молитвени домове, храмове и манастири, в които се извършва богослужерна дейност от законно регистрираните вероизповедания в страната. Считано от 2016 година се разширява обхвата на имотите, върху които не се дължи такса за битови отпадъци в горесцитираната хипотеза, а именно и върху поземлените имоти, върху които са построени молитвените домове, храмове и манастири. Единственото условие, за да се приложи това освобождаване на плащане на таксата, е изискването имотите да не се ползват със стопанска цел, несвързана с пряката им богослужерна дейност.

Отлага се с една година от 01.01.2016 година на 01.01.2017 година влизането в сила на изискването, че данъчната основа за определяне на таксата за битовите отпадъци не може да бъде данъчната оценка на недвижимите имоти, тяхната балансова стойност или пазарната им цена, както и срока до 30.03.2015 година на до 31.03.2016 година, в който Министерският съвет съвместно с Националното сдружение на общините в Република България е длъжно да разработи методика за изготвяне на план-сметката с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които да послужат за определяне размера на таксата за битови отпадъци по смисъла на чл. 66 и 67 от ЗМДТ.

Закон за Националната агенция за приходите (ЗНАП)

С §22 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане, обнародван в ДВ, брой 95 от 08.12.2015 година, се правят съответните изменения в Закона за Националната агенция по приходите. Съгласно приетите поправки на чл. 25а органите и служителите на агенцията са длъжни да опазват тайната на получената от Българска народна банка (БНБ) информация и да я използват само за целите на извършваните от тях проверки и ревизии.

Редът и начинът за предоставяне на информацията ще се определят със съвместна инструкция на изпълнителния директор и ресорния подуправител на БНБ, отговарящ за информационната система по чл. 56 от Закона за кредитните институции.

Закон за ограничаване на плащанията в брой

С § 23 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане, обнародван в ДВ, брой 95 от 08.12.2015 година, се прави съществена промяна в Закона за ограничаване на плащанията в брой.

Считано от **01.01.2016** година се намалява от **15 000** на **10 000** максималната граница равна или надвишаваща я, за която плащанията на територията на страната трябва задължително да се извършват само чрез превод или внасяне по платежна сметка.

Ограничението ще се прилага и в случаите на плащания в чуждестранна валута, когато левовата им равностойност е равна на или надвишава 10 000 лв. по курса на Българската народна банка в деня на плащането. Мярката ще има за цел да стимулира текущото отразяване на паричните потоци чрез първични счетоводни документи и ще способства за минимизиране на разплащанията в брой по сделки между лицата, участници в стопанския оборот.

Промени в данъчните закони, засягащи физическите лица

Закон за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ)

С § 16 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане, обнародван в ДВ, брой 95 от 08.12.2015 година, се правят допълнения и изменения в Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ).

Като необлагаеми доходи по реда на чл. 13, ал. 1 от закона вече ще се считат и средствата, получени по програма „Еразъм +” на Европейския съюз в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, тъй като програмата „Еразъм +” е част от стратегията за борба с младежката безработица в Европейския съюз и подпомага усилията на участващите държави да оползотворяват ефективно потенциала на европейския човешки талант и социален капитал, като утвърждава принципа на учене през целия живот посредством предоставяне на подкрепа за формално, неформално и самостоятелно учене във всички области на образованието, обучението и младежта.

С промяната на чл. 30 от ЗДДФЛ се дава възможност на данъчно задължените физически лица да приспадат от годишната си данъчна основа по реда на чл. 29 от закона вноските, които лицето е задължено да прави за данъчната година за своя сметка по реда на чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО), **когато облагаемият доход по чл. 29 се включва при годишното изравняване на осигурителния доход**. По реда на чл. 40, ал. 5 от ЗЗО лицата, които не подлежат на осигуряване по реда на чл. 40, ал. 1, 2 и 3, са длъжни да внасят осигурителни вноски върху осигурителен доход не по-малък от половината от минималния размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване – до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се

отнасят, и извършват годишно изравняване на осигурителния доход съгласно данните от данъчната декларация, като окончателните осигурителни вноски се внасят в срока за нейното подаване.

По подобен начин са направени промени във връзка с приспадане на дължимите здравни осигуровки по реда на чл. 40, ал. 5 от ЗЗО при годишното изравняване на доходите от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество, при годишното изравняване на доходите от прехвърляне на права или имущество, както и при годишното изравняване на доходите от други източници. Поради тази причина са променени съответно чл. 32, чл. 34 и чл. 36 от закона.

В чл. 32 от ЗДДФЛ се допълва, че годишната данъчна основа от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на права и имущество по чл. 31 от ЗДДФЛ ще може да се намали с вноските, които лицето е задължено да прави за данъчната година за своя сметка по реда на чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване, **когато облагаемият доход по чл. 31 се включва при годишното изравняване на осигурителния доход**. По реда на чл. 34 от ЗДДФЛ годишната данъчна основа за доходи от прехвърляне на права или имущество се определя, като облагаемият доход по чл. 33, придобит през данъчната година, се намалява с вноските, които лицето е задължено да прави за данъчната година за своя сметка по реда на чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване, **когато облагаемият доход по чл. 33 се включва при годишното изравняване на осигурителния доход**, а по реда на чл. 36 от ЗДДФЛ годишната данъчна основа за доходите от други източници се определя, като облагаемият доход по чл. 35, придобит през данъчната година, се намалява с вноските, които лицето е задължено да прави за данъчната година за своя сметка по реда на чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване, **когато облагаемият доход от други източници по реда на чл. 35 се включва при годишното изравняване на осигурителния доход**.

Промени има и при облагането с окончателен данък на брутната сума на облагаемите доходи от допълнително доброволно осигуряване, от доброволно здравно осигуряване и от застраховки „Живот” по реда на чл. 38, ал. 8 от ЗДДФЛ. Съгласно изменението на чл. 38, ал. 9 от закона няма да се облагат с окончателен данък по реда на чл. 38, ал. 8 онази част от вноските/премиите, *придобити предварително*, за които не е ползвано данъчно облекчение по реда на чл. 24, ал. 2, т. 12 от ЗДДФЛ, отнасящо се до направените от работодателя социални разходи до 60 лева месечно за всяко осигурено лице за вноски/премии за допълнително доброволно осигуряване, доброволно здравно осигуряване и/или застраховка „Живот”, отчетени от предприятията и търговските представителства, независимо дали извършват стопанска дейност.

Считано от началото на новата 2016 година се въвежда авансово облагане на паричните доходи със случаен и нерегулярен характер (обезщетения за пропуснати ползи и неустойки с такъв характер, парични и предметни награди от игри, от състезания и конкурси, които не са предоставени от работодател или възложител; лихви, които не се облагат с окончателен данък и т.н.) по чл. 35 от ЗДДФЛ. Посредством новосъздадения чл. 44а паричните доходи по чл. 35 ще се

облагат авансово с данък, когато платещт на дохода е предприятие или самоосигуряващо се лице.

Размерът на данъка ще се изчислява, като облагаемият доход по чл. 35 се умножи по данъчна ставка 10 на сто, като задължението да определя и удържа авансовия данък е на платеща. Удържаният от предприятието или самоосигуряващото се лице авансов данък по реда на чл. 44а от ЗДДФЛ следва да се внесе в срок до края на месеца, следващ тримесечието на придобиване на дохода, като за доходи, придобити през четвъртото тримесечие, авансов данък не се удържа и внася, освен ако лицето, придобиващо дохода, писмено декларира пред предприятието или самоосигуряващото се лице – платец на дохода, че желае удържането на такъв данък. В тези случаи, спазвайки изискванията на чл. 65, ал. 13 от ЗДДФЛ, удържаният през четвъртото тримесечие авансов данък следва да се внесе от платеща на дохода в срок до 31 януари на следващата година.

Съгласно действащото до 31.12.2015 година законодателство дипломатическите представителства не се считат за работодател, така както е вложен смисълът на понятието в § 1, т. 27 от Допълнителните разпоредби на ЗДДФЛ. Поради тази причина дипломатическите представителства не са задължени по силата на ЗДДФЛ да удържат и да внасят данък за доходите от трудови правоотношения, изплатени на българския персонал². Поради тази причина местните физически лица, които получават доходи по трудови правоотношения от дипломатическите представителства на територията на Република България, трябва сами да определят и да внасят дължимия от тях данък посредством подаване на годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ дори и в случаите, когато лицата са получили доходи единствено от трудови правоотношения с дипломатическите представителства.

В тази връзка е допълнена легалната дефиниция на понятието „Работодател” по реда на § 1, т. 27 от ДР на ЗДДФЛ, като за работодател ще се счита и дипломатическо представителство на друга държава, **което е избрало да определя, да удържа и да внася данък за доходи от правоотношения по § 1, т. 26 от ДР**, сключени с местни физически лица, във връзка с извършваните от него функции в Република България.

Важна особеност е фактът, че този избор се упражнява, като в срок до 31 декември на предходната година представителството уведоми компетентната ТД на НАП, че желае да удържа и да внася данък по реда на този закон за местния персонал, *като изборът се прилага за неопределен брой данъчни години без прекъсване и може да се прекратява*, ако в срок до 30 ноември на предходната година дипломатическото представителство писмено уведоми за това компетентната ТД на НАП.

Внимание! За финансовата 2016 година дипломатическите представителства могат да направят това уведомяване в срок до 31.01.2016 година.

² По реда на Виенската конвенция за дипломатическите отношения на дипломатическите консулства им се вменяват ангажименти единствено за целите на социалното осигуряване.

За разпореждане с финансови активи по смисъла на § 1, т. 11 от ДР на ЗДДФЛ във връзка с прилагането на разпоредбите на чл. 13, ал. 1, т. 3 от ЗДДФЛ за определяне на необлагаемите доходи за целите на закона вече ще се считат и сделките с **държавни ценни книжа**, извършени на регулиран пазар по смисъла на чл. 73 от Закона за пазарите на финансови инструменти³.

В ЗДДФЛ, считано от 01.01.2016 година, се прави редакционна поправка, като навсякъде изразът „републиканския бюджет” се заменя с изрза „държавния бюджет”.

OVERVIEW OF MAJOR AMENDMENTS TO TAX LAWS WHICH TAXABLE PERSONS SHOULD COMPLY WITH FROM THE BEGINNING OF 2016

Hristo Dosev

Certified Public Accountant,

Registered Auditor

Managing Partner

“Dosevi – consultations and audit” LTD – Gabrovo.

Key words:	Summary
<p><i>New tax legislation</i></p> <p><i>Corporate Income Tax Act</i></p> <p><i>Personal Income Tax Act</i></p> <p><i>Local Taxes and Fees Act</i></p> <p><i>National Revenue Agency Act</i></p> <p><i>Act on Restriction of Cash Payments</i></p>	<p><i>In the previous issue of ICPAB magazine, the author discussed the main amendments to two acts on indirect taxation, i.e., the Excise Duties and Tax Warehouses Act and the Value Added Tax Act, as well as those to the Tax and Social Security Procedure Code. In this paper, we will continue the discussion of the changes in the new tax legislation applicable as of 1 January 2016. This article will focus on the amendments to the Corporate Income Tax Act, the Personal Income Tax Act, the Local Taxes and Fees Act, the National Revenue Agency Act, as well as the Act on Restriction of Cash Payments.</i></p>

³ Чл. 73 (1) Регулиран пазар е многостранна система, организирана и/или управлявана от пазарен оператор, която среща или съдейства за срещането на интересите за покупка и продажба на финансови инструменти на множество трети страни чрез системата и в съответствие с нейните недискреционни правила по начин, резултатът от който е сключването на договор във връзка с финансовите инструменти, допуснати до търговия съгласно нейните правила и/или системи, лицензирана и функционираща редовно в съответствие с изискванията на този закон и актовете по прилагането му.

(2) Регулиран пазар е и всяка многостранна система, която е лицензирана и функционира в съответствие с изискванията на дял III от Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.